

192

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU I GOSPODARKI MORSKIEJ

z dnia 7 maja 1992 r.

w sprawie pilotażu morskiego.

Na podstawie art. 49 § 1 oraz art. 222 ustawy z dnia 1 grudnia 1961 r. — Kodeks morski (Dz. U. z 1986 r. Nr 22, poz. 112, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i z 1991 r. Nr 16, poz. 73) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Pilotem morskim może zostać obywatel polski, mający wymagane kwalifikacje i uprawnienia zawodowe, wiek do 60 lat oraz odpowiednie warunki zdrowotne, wymagane od osób wykonujących pracę na statkach morskich.

2. Usługi pilotowe mogą być wykonywane przez osobę spełniającą warunki określone w ust. 1 oraz wpisaną na listę pilotów, prowadzoną dla każdego portu przez kapitana portu.

3. Usługi pilotowe mogą być wykonywane przez pilota do 65 roku życia.

§ 2. Pilotaż morski dzieli się na:

1) pilotaż portowy:

- a) obejmujący pilotowanie statków i innych obiektów pływających w portach morskich i na ich redach, a w odniesieniu do portów, które nie mają wyznaczonych red — pilotowanie statków i innych obiektów pływających w portach morskich i na ich kotwiczowiskach oraz między portem a jego kotwiczowiskami,
- b) obejmujący pilotowanie statków i innych obiektów pływających na akwenach stoczniowych uczęszczanych przez statki morskie oraz na akwenach przyległych portów morskich określonych przez kapitana portu,

2) pilotaż trasowy — obejmujący pilotowanie statków i innych obiektów pływających na:

- a) morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym poza obszarem objętym pilotażem portowym,
- b) kotwiczowiskach położonych poza akwenem wód wewnętrznych i morza terytorialnego,
- c) torach wodnych łączących kotwiczowiska z wodami morza terytorialnego i wewnętrznego,

3) pilotaż pełnomorski — obejmujący pilotowanie statków na pozostałych akwenach Morza Bałtyckiego lub na innych akwenach morskich, na których prawo do pilotażu wynika z umów międzynarodowych.

§ 3. 1. Organizacja usług pilotowych w portach Gdańsk, Gdynia i Szczecin (łącznie ze Świnoujściem) należy do stacji pilotowych tworzonych i nadzorowanych przez dyrektorów właściwych urzędów morskich dla zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa żegluga, ochrony środowiska i porządku portowo-żeglugowego.

2. W portach morskich nie wymienionych w ust. 1 sposób wykonywania usług pilotowych ustalają dyrektorzy właściwych urzędów morskich.

3. W porcie morskim może być utworzona tylko jedna stacja pilotowa.

4. Stocznie mogą organizować i wykonywać pilotaż na akwenach stoczni, a po uzyskaniu zezwolenia kapitana portu — na trasie stocznia—reda—stocznia.

§ 4. 1. Stacją pilotową kieruje szef pilotów, wybierany przez pilotów danej stacji w sposób określony regulaminem.

2. Regulamin stacji pilotowej zatwierdza dyrektor właściwego urzędu morskiego.

§ 5. Nadzór nad wykonywaniem usług pilotowych w pilotażu morskim sprawuje kapitan portu.

§ 6. 1. Dyplom stwierdzający uzyskanie kwalifikacji pilota morskiego wydaje dyrektor właściwego urzędu morskiego osobie mającej:

- 1) stopień kapitana żegluga wielkiej albo kapitana żegluga wielkiej rybołówstwa morskiego,
- 2) 12-miesięczną praktykę pływania na statkach na stanowisku kapitana w żegludze międzynarodowej,
- 3) 6-miesięczną praktykę w pilotowaniu statków, odbytą pod nadzorem pilotów wyznaczonych przez szefa pilotów w porozumieniu z kapitanem portu,
- 4) świadectwo złożenia egzaminu kwalifikacyjnego.

2. W portach innych niż Gdańsk, Gdynia, Świnoujście i Szczecin dyrektor właściwego urzędu morskiego może wydać dyplom pilota morskiego osobie mającej:

- 1) stopień oficera pokładowego I lub II klasy albo oficera pokładowego I lub II klasy rybołówstwa morskiego,
- 2) 12-miesięczną praktykę pływania na statkach na stanowisku oficera wachtowego w żegludze międzynarodowej oraz spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4.

3. Na wniosek szefa pilotów kapitan portu może skrócić praktykę pilotową określoną w ust. 1 pkt 3 do 3 miesięcy.

§ 7. 1. Pilot może być uprawniony do samodzielnego pilotowania statków w pilotażu portowym i trasowym o długości całkowitej:

- 1) do 130 m — w pierwszym roku pracy w charakterze pilota,
- 2) do 170 m — w drugim roku pracy,
- 3) do 200 m — w trzecim roku pracy,
- 4) powyżej 200 m — po trzecim roku pracy.

2. Uprawnienia do samodzielnego pilotowania zbiorników i innych statków przeznaczonych do przewozu ładunków niebezpiecznych, o długości całkowitej powyżej 200 m lub zanurzeniu powyżej 13 m, nabywa pilot po czwartym roku pracy i po ukończeniu kursu manewrowania dużymi statkami na modelach pływających — redukcyjnych.

3. Posiadanie uprawnień określonych w ust. 1 i 2, zwanych dalej „uprawnieniami pilotowymi”, na określony akwen stwierdza zaświadczenie wydane przez kapitana portu na wniosek szefa pilotów.

§ 8. 1. Uprawnienia do wykonywania czynności pilotowych w pilotażu pełnomorskim mogą być przyznane osobie mającej:

- 1) stopień kapitana żeglugi wielkiej albo kapitana żeglugi wielkiej rybołówstwa morskiego,
- 2) 72-miesięczną praktykę pływania na statkach na stanowisku kapitana, I oficera lub pilota morskiego, w tym co najmniej 24 miesiące na stanowisku kapitana statku o długości co najmniej 170 m, nabytą po uzyskaniu stopnia kapitana żeglugi wielkiej,
- 3) świadectwo złożenia egzaminu kwalifikacyjnego,
- 4) ukończony kurs manewrowania dużymi statkami na modelach pływających — redukcyjnych,
- 5) ukończony kurs obsługi i wykorzystania urządzenia do automatycznego prowadzenia nakresów radarowych.

2. Obowiązki pilota w pilotażu pełnomorskim mogą wykonywać posiadacze karty identyfikacyjnej pilota pełnomorskiego.

3. Kartę identyfikacyjną pilota pełnomorskiego wydaje dyrektor właściwego urzędu morskiego.

§ 9. 1. Dyrektor urzędu morskiego zarządza przeprowadzenie co 5 lat okresowych sprawdzianów kwalifikacji pilotów i aktualności ich wiedzy w zakresie wykonywanych obowiązków oraz stanu zdrowia.

2. Negatywny wynik sprawdzianu powoduje konieczność ponownego złożenia egzaminu kwalifikacyjnego.

3. Osoby posiadające dyplom pilota morskiego lub kartę identyfikacyjną pilota pełnomorskiego, które w ciągu ostatnich 5 lat nie były zatrudnione w odpowiednim pilotażu przez okres 12 miesięcy, obowiązane są poddać się sprawdzianowi kwalifikacyjnemu przed komisją powołaną przez dyrektora właściwego urzędu morskiego.

§ 10. Zmiana akwenu, na którym pilot wykonuje swoje usługi, bądź powrót do obowiązków pilota, z wyjątkiem pilotażu pełnomorskiego, po przerwie trwającej ponad 9 miesięcy może nastąpić po odbyciu praktyki w nowych warunkach, pod nadzorem pilotów wyznaczonych przez szefa pilotów, w okresie ustalonym przez kapitana portu na wniosek szefa pilotów.

§ 11. Obowiązek i warunki korzystania z usług pilota w pilotażu portowym i trasowym oraz zasady zwolnień z obowiązku korzystania z usług pilota na określonych statkach i akwenach ustala dyrektor właściwego urzędu morskiego.

§ 12. 1. Jeżeli wykonanie usługi pilotowej stwarzałoby niebezpieczeństwo dla statku, portu, stoczni lub zagrażałoby bezpieczeństwu żeglugi, pilot powinien o tym zawiadomić kapitanat portu.

2. W wypadku określonym w ust. 1 pilot może wstrzymać czynności pilotowe w oczekiwaniu na dyspozycje kapitana portu.

3. Kapitan portu, na wniosek pilota, może zarządzić przerwanie lub odwołanie czynności pilotowych, powiadamiając szefa pilotów o wydanych dyspozycjach.

§ 13. 1. W razie stwierdzenia rażącego naruszenia przez pilota przepisów regulujących ruch i postój statków, kapitan portu może ograniczyć, na okres od 3 do 12 miesięcy, uprawnienia pilotowe do odpowiednio niższej długości całkowitej statku, określonej w § 7 ust. 1.

2. Jeżeli naruszenie przez pilota przepisów miało związek z wypadkiem morskim podlegającym rozpatrzeniu przez izbę morską, kapitan portu może, jeżeli względy prewencyjne tego wymagają, ograniczyć lub zawiesić uprawnienia pilotowe pilota, do czasu wydania prawomocnego orzeczenia przez izbę morską, nie dłużej jednak niż na okres 6 miesięcy.

§ 14. 1. Egzaminu oraz sprawdzianu kwalifikacyjnego przewidziane w niniejszym rozporządzeniu przeprowadzają komisje egzaminacyjne powoływane przez dyrektorów urzędów morskich na wniosek kapitana portu.

2. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi przedstawiciele właściwego kapitanatu portu oraz pilotów.

3. Za udział w pracach komisji egzaminacyjnej przysługuje osobom wchodzącym w jej skład wynagrodzenie na zasadach przewidzianych dla członków komisji przeprowadzających egzaminu kwalifikacyjne dla członków załóg polskich statków morskich.

4. Programy egzaminów i sprawdzianów kwalifikacyjnych pilotów oraz wzory dyplomów, świadectw i zaświadczeń wydawanych pilotom określają szczegółowo przepisy wydane przez dyrektorów urzędów morskich za zgodą Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

§ 15. Pilotom, którzy posiadają dotychczasowe uprawnienia tonażowe, kapitan portu wymieni je odpowiednio na uprawnienia pilotowe bez dodatkowych warunków, z prawem do ich zwiększenia, na zasadach ustalonych w niniejszym rozporządzeniu.

§ 16. Kapitan właściwego portu morskiego po zasięgnięciu opinii szefa pilotów określa liczbę pilotów wykonujących usługi na danym akwenu.

§ 17. Zasady ustalania cen za usługi pilotowe określają odrębne przepisy.

§ 18. Traci moc rozporządzenie Ministra-Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 27 grudnia 1984 r. w sprawie pilotażu morskiego (Dz. U. z 1985 r. Nr 2, poz. 9 i z 1989 r. Nr 61, poz. 370).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Transportu i Gospodarki Morskiej: *E. Waligórski*